

Ondersteuningsaanbod

Hoe wij op school zorgen voor passend en inclusief onderwijs

In dit deel van de schoolgids leggen we uit hoe wij op onze school zorgen voor goed onderwijs voor alle kinderen. Dat noemen we passend onderwijs of inclusief onderwijs. We vertellen eerst wat het verschil is tussen die twee. Daarna lees je hoe wij dat op school aanpakken en wat je als ouder kunt verwachten. Soms heeft een kind extra hulp nodig om goed te kunnen leren of zich te ontwikkelen. Die extra hulp noemen we ondersteuning. Ondersteuning kan van alles zijn. Denk bijvoorbeeld aan:

- een aangepaste opdracht of ander leermateriaal;
- extra uitleg in een klein groepje;
- meer tijd om te oefenen;
- hulp van een specialist, zoals een logopedist of gedragsdeskundige.

We kijken altijd goed naar wat een kind nodig heeft. Bijvoorbeeld:

- als het lezen lastig blijft,
- als een kind juist moeilijkere opdrachten nodig heeft,
- of als een kind steun nodig heeft om mee te kunnen doen tijdens het buitenspelen.

Misschien maak je je als ouder wel eens zorgen. Je kind praat weinig, heeft moeite met bewegen of komt moeilijk tot spelen. Dan wil je natuurlijk weten: Wat doet school dan? Bij wie kan ik terecht? In dit deel van de gids geven we daar antwoord op. Heb je na het lezen nog vragen? Stel ze gerust aan de leraar van je kind. Zit je kind nog niet bij ons op school, maar denk je daarover? Loop gerust eens binnen, of neem contact met ons op via telefoon of e-mail voor een afspraak.

Over passend en inclusiever onderwijs

Met passend onderwijs bedoelen we dat elk kind in de wijk of regio waar hij of zij woont, het onderwijs krijgt dat bij hem of haar past. De meeste kinderen kunnen de lessen op school goed volgen. Maar niet ieder kind is hetzelfde. Sommige kinderen hebben op school extra hulp nodig. Die extra hulp kunnen we als basisschool vaak prima bieden. Voor kinderen die bijvoorbeeld moeite hebben met lezen of rekenen hebben we zelf goede specialisten op school. Soms organiseren we extra ondersteuning voor een kind met hulp van andere partners.

Wat is inclusief onderwijs? De landelijke overheid streeft ernaar dat in 2035 alle scholen inclusief onderwijs bieden. Binnen inclusief onderwijs houden we er rekening mee dat er altijd kinderen zullen zijn die extra ondersteuning en aandacht nodig hebben. Zo zullen steeds meer leerlingen op de reguliere school hulp en ondersteuning krijgen zoals in het speciaal (basis) onderwijs, alleen dan thuis nabij. Kinderen leren zo beter, hebben meer oog voor diversiteit, minder reistijd en meer sociale contacten.

Passend en inclusief onderwijs en het samenwerkingsverband

Soms is er ondanks veel ondersteuning toch nog meer voor een kind nodig dan wij als basisschool met hulp van onze partners kunnen bieden. Dan bespreken we met jullie als ouders wat er naar ons idee nog meer nodig is. Het Samenwerkingsverband Kind op 1 (SWV) helpt jullie en ons daarbij. Verder zullen we als school aan de leerlingen vragen wat ze van ons hele aanbod voor hulp en ondersteuning vinden.

Hoe zorgt onze school voor passend en inclusiever onderwijs?

Op onze school vinden we het belangrijk dat elk kind zich goed kan ontwikkelen. Daarom doen we er alles aan om passend onderwijs te bieden: onderwijs dat aansluit bij wat een kind nodig heeft. Dat begint met goed lesgeven voor alle kinderen, in een fijne en veilige leeromgeving. Onze leraren zijn goed opgeleid en letten goed op hoe het met elk kind gaat. Ze kijken niet alleen naar de cijfers, maar ook naar hoe een kind zich voelt en hoe het in de klas functioneert. Als ze merken dat een kind iets extra's nodig heeft, dan regelen we dat samen. Soms doen we dat binnen de klas, en soms met hulp van buitenaf.

Hoe herken je passend onderwijs bij ons op school?

Passend onderwijs zie je niet altijd direct, maar het gebeurt elke dag. Bijvoorbeeld:

- Soms heeft een kind extra hulp nodig bij lezen. We geven dan extra uitleg of oefenen samen, zodat lezen makkelijker wordt.
- Kinderen die extra uitdaging nodig hebben, krijgen ander werk. Bijvoorbeeld moeilijkere opdrachten of een speciaal programma voor meer- of hoogbegaafde kinderen.

- Als een kind meer hulp nodig heeft, maken we samen een plan. Daarin staat wat we gaan doen, wie helpt en hoe vaak. Zo'n plan noemen we een handelingsplan. Komt er hulp van het SWV dan noemen we dat een arrangement.
- Is een kind langere tijd ziek? Dan zoeken we oplossingen, zodat het kind vanuit huis mee kan kijken en praten.
- We nodigen ouders uit om mee te denken. Bijvoorbeeld in een gesprek met het ondersteuningsteam, waarin we samen kijken wat je kind nodig heeft.
- Soms doen we onderzoek om beter te begrijpen hoe een kind leert. Bijvoorbeeld door te kijken naar de intelligentie of het leervermogen.
- We houden bij welke hulp een kind krijgt. Dat doen we in een digitaal systeem, zodat we goed kunnen overleggen en volgen hoe het gaat.

Op weg naar een inclusieve school

We zijn als school ook bezig met de stap naar inclusief onderwijs. Dat betekent dat we proberen om zoveel mogelijk kinderen uit onze wijk op onze school te houden, ook als ze veel en langdurige ondersteuning nodig hebben. We doen dit samen met deskundigen uit het gespecialiseerd onderwijs én met andere scholen in de buurt. Het doel? Kinderen leren en spelen zoveel mogelijk samen, dichtbij huis.

Hoe zie je als ouder dat we op weg zijn naar inclusiever onderwijs?

- We werken nauw samen met het samenwerkingsverband om voor ieder kind een passende plek op school te organiseren. We kijken samen wat er nodig is, in plaats van meteen door te verwijzen.
- We betrekken ouders actief bij het maken van plannen rondom hun kind. Jullie kennen je kind het best, en die kennis gebruiken we om goed af te stemmen wat er nodig is op school.
- Kinderen krijgen hulp waar mogelijk in de klas, bijvoorbeeld van een onderwijsassistent – zodat ze mee kunnen blijven doen in hun eigen groep.
- We kijken naar mogelijkheden in plaats van beperkingen. Niet: "Wat kan een kind niet?" maar: "Wat heeft dit kind nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen?"

We verwijzen al jaren weinig kinderen door naar het speciaal (basis)onderwijs. We doen er alles aan om ondersteuning op onze eigen school te bieden, zodat kinderen in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven

Ons stappenplan voor ondersteuning en handelingsgericht werken

Alle scholen in Nederland hebben zorgplicht. Dat betekent dat wij als school moeten onderzoeken of we jouw of jullie kind passend onderwijs kunnen bieden. Binnen het Samenwerkingsverband Kind op 1 werken we met een stappenplan om tot passende ondersteuning te komen voor de kinderen die dat nodig hebben. De basis van dit stappenplan is een werkwijze die handelingsgericht werken heet. Dit is handelingsgericht werken. Op onze school werken we met Handelingsgericht Werken, oftewel HGW. Dit is een vaste en doordachte manier van werken die ons helpt om elk kind zo goed mogelijk te ondersteunen in zijn of haar ontwikkeling. We kijken goed naar wat een kind nodig heeft om te kunnen leren en groeien. Daarbij letten we niet alleen op wat er moeilijk gaat, maar juist ook op wat er al goed gaat. We stemmen het onderwijs hierop af, zodat elk kind passend onderwijs krijgt. HGW zorgt ervoor dat we als team duidelijk en gestructureerd samenwerken:

We werken doelgericht: we stellen duidelijke doelen voor elk kind.

We stemmen goed af met elkaar en kijken naar de wisselwerking tussen kind, leraar en omgeving.

De onderwijsbehoeften van het kind staan centraal: wat heeft het kind nodig om goed te kunnen leren? Leraren maken het verschil, en ouders spelen een belangrijke rol in de ondersteuning.

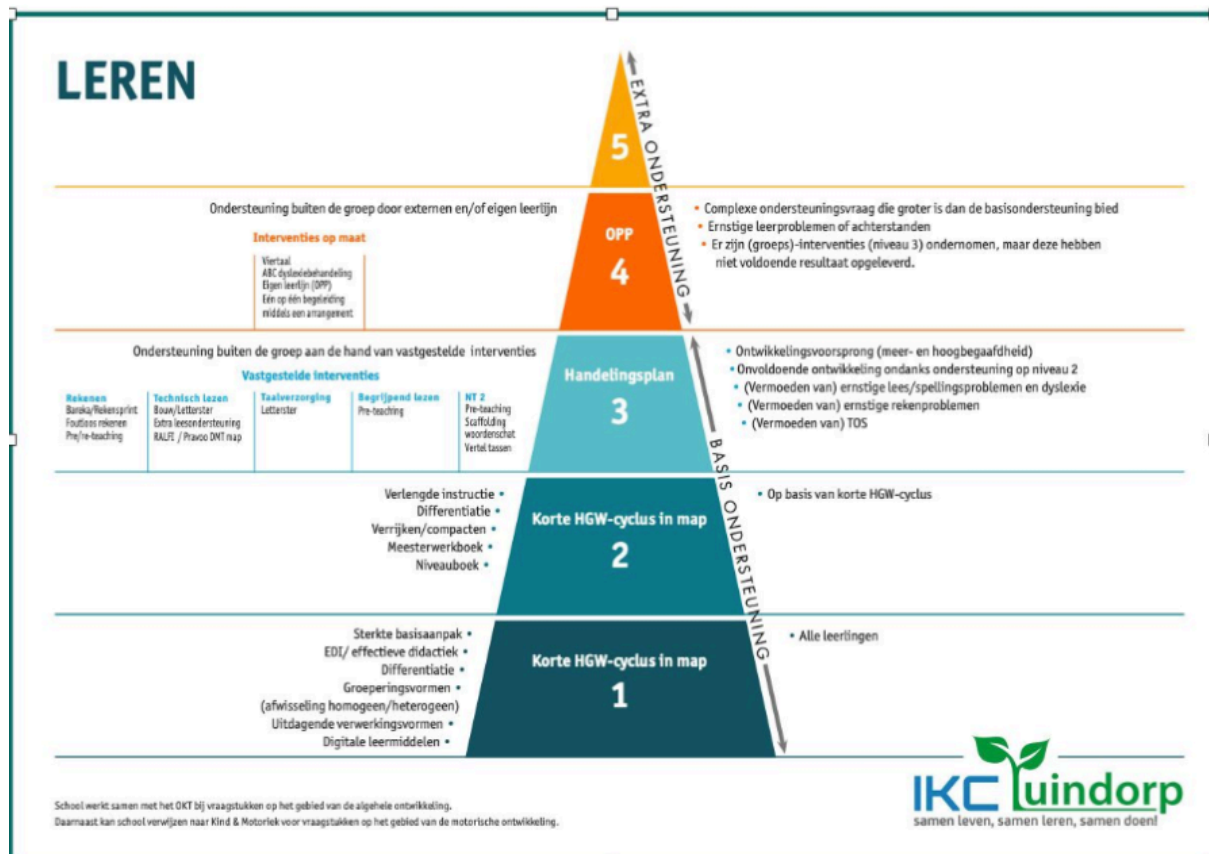
We kijken naar de positieve kanten van kinderen, ouders en leraren. We werken samen: ouders, school en andere betrokkenen trekken samen op. We werken systematisch en open: we leggen uit wat we doen en waarom.

De vijf niveaus van ondersteuning

Binnen HGW gebruiken we een piramide om de vijf niveaus van ondersteuning weer te geven. Hoe hoger in de piramide, hoe meer ondersteuning en overleg er nodig is.

Hoe werkt het? We starten altijd met wat een kind nodig heeft binnen de klas. Als dat niet voldoende blijkt, kunnen we extra hulp inschakelen, bijvoorbeeld van een intern begeleider of externe deskundige. Belangrijk om te weten: Als een leerling bijvoorbeeld van niveau 2 naar niveau 3 gaat, dan blijft de hulp van niveau 2 gewoon doorgaan. Elk niveau bouwt verder op het vorige. Zo stapelen we de ondersteuning op, zodat leerlingen steeds de hulp krijgen die ze nodig hebben. Op deze manier zorgen we ervoor dat elk kind op de juiste manier geholpen wordt. We kijken goed naar wat een kind nodig heeft en geven steeds een beetje meer ondersteuning als dat nodig is. Stap voor stap

naar extra ondersteuning. Onderstaande piramide laat zien hoe we leerlingen begeleiden en ondersteunen.

Ondersteuningsniveau 1: Goed onderwijs

Ten eerste is het van groot belang dat er op school kwalitatief goed onderwijs in klassenverband wordt aangeboden. Voorwaarden voor het geven van goed onderwijs zijn goed instructiegedrag (IGDI) en goed klassenmanagement (Teach like a Champion). Daarmee beoogt hij/zij te anticiperen op en rekening te houden met leerlingen die mogelijk problemen kunnen ervaren. De algemene ondersteuning heeft een preventieve functie. Kenmerken hiervan zijn:

- helderheid over de na te streven doelen en de succescriteria,
- structurele signaleringsmomenten,
- het helder hebben van mogelijke moeilijkheden in de nieuwe leerstof,
- optimale taakgerichte leertijd,
- consequente pedagogisch en didactische aanpak door leerkracht,
- een veilig positief werkklimaat.
- bevorderen van eigen deskundigheid en vaardigheid.

De leertijd wordt effectief gebruikt, er worden effectieve methodes ingezet en er wordt voldoende tijd aan lezen, spelling en rekenen besteed. De ontwikkeling wordt systematisch gevolgd aan de hand van toetsen (methode- en IEP-toetsen), Kijk! en observaties. Ook oudergesprekken en kindgesprekken kunnen aan goed onderwijs bijdragen. Gegevens en resultaten worden vastgelegd in Parnassys.

Ondersteuningsniveau 2: Intensivering - extra instructie- en oefentijd

Er zijn altijd leerlingen in een klas die onvoldoende profiteren van het klassikale onderwijsaanbod. Het is daarom belangrijk dat er adequate differentiatie van het onderwijs plaatsvindt. Het gaat om:

- Kinderen bij wie het onderwijsleerproces niet als vanzelf verloopt; Dit kunnen kinderen zijn van wie de leerprestaties achterblijven of kinderen voor wie het reguliere onderwijsaanbod te weinig uitdaging biedt.
- Kinderen die gedragsmatig extra aandacht eisen.
- Kinderen met een ernstige motorische en/of visuele beperking.
- Kinderen met een andere culturele en /of anderstalige achtergrond.
- de 25% zwakste lezers, spellers en rekenaars

Deze leerlingen ontvangen naast de basisinstructie en verwerking ook ondersteuning op niveau 2: intensivering van het onderwijs door uitbreiding van instructie- en oefentijd.

De leerkracht besteedt extra zorg aan een of meerdere leerlingen, die volgens de signaleringsgegevens de stof nog niet in voldoende mate beheersen, in meerdere mate beheersen, of kinderen die gedragsmatig opvallen. Dit kan in het handelen van de leerkracht tot uitdrukking komen door: meer gerichte leer- en instructietijd, extra korte specifieke groepsbegeleiding, extra korte specifieke individuele begeleiding, een aangepaste groepsorganisatie of extra pedagogische maatregelen.

Concreet betekent dit:

- individuele gesprekken zowel met ouders als met leerlingen,
- plaats van de leerling in de groep,
- observaties,
- pre-instructie,
- verlengde instructie,
- werken met een instructietafel,
- samenwerkend leren (duo en groepjes),
- inzet onderwijsassistent (als de formatie het toelaat, worden tijden ingezet door een onderwijsassistent). Deze ondersteunt de groepsleerkracht of werkt met kleine groepjes leerlingen. De extra zorg binnen de groep wordt vastgelegd en is te vinden in de dagschema's

nb: Bij de kinderen die minder goed presteren dan voorheen valt zeker ook winst te behalen. Voor deze kinderen wordt gekeken welke instructie en oefening zij nog extra nodig hebben.

Ondersteuningsniveau 3: Verdere intensivering - inzet specifieke interventies

Sommige leerlingen hebben naast verlengde instructie en begeleidde inoefening ook intensieve begeleiding in een kleine groep of individueel nodig. Het gaat hier om oa de ongeveer 10% zwakste lezers, spellers of rekenaars. Deze leerlingen krijgen naast ondersteuning op niveau 1 en 2, ondersteuning op niveau 3: verdere intensivering door de inzet van specifieke interventies. Er volgt een individueel handelingsplan voor een bepaalde periode, uitgevoerd door de leerkracht (met ondersteuning van een oa) of door een remedial teacher. Deze kan evt ook een diagnostisch gesprek voeren, onderzoek doen of alternatieve toetsen afnemen om het probleem nog beter in kaart te brengen. De leerkracht heeft deze leerling besproken met de intern begeleider en/of ingebracht in de leerlingbespreking. Er kan een pedagogisch-didactisch onderzoek verricht worden. Op basis van een analyse en diagnose van de verzamelde gegevens stelt de leerkracht samen met ib een handelingsplan op. De ouders worden op de hoogte gebracht van dit handelingsplan. Informatie over kinderen aan derden gebeurt alleen met toestemming van de ouders.

Bij het inzetten van speciale zorg kan men denken aan:

- didactisch aangepaste instructiewijze,
- ondersteunen van het proces door hulpmaterialen
- coaching van de leerkracht
- een positief werkklimaat creëren.

Instanties en/ of werkzaamheden waarmee men dan te maken kan krijgen, zijn: individuele en/of groepshandelingsplannen, extra gesprekken met ouders en/of leerlingen en de inzet van een onderwijsassistent. Ook kan de hulp van de orthopedagoog van de Prisma-scholengroep ingezet worden.

Andere aandachtspunten in het contact met ouders

- Ouders hebben het recht om zo volledig mogelijk geïnformeerd te worden over hun kind; d.w.z. dat zij ook volledige inzage hebben in het dossier wat over hun kind op school aanwezig is.

Ondersteuningsniveau 4: Diagnostiek en behandeling door een zorginstituut

Tot slot onderscheiden we zorgniveau 4. Het gaat hierbij om leerlingen die een dusdanige achterstand hebben dat diagnostiek en begeleiding door externen nodig is. Door de leerkracht, de intern begeleider, SWV Kind op 1 en eventueel andere externe instanties wordt op basis van schoolspecifieke informatie en de gegevens uit eventueel extern onderzoek een ondersteuningsplan opgesteld. Ook kan er ondersteuning geboden worden in de vorm van ambulante begeleiding vanuit het SWV of Auris. Minimaal twee keer per jaar wordt er geëvalueerd met alle betrokkenen. Op basis van deze evaluatie zal men beslissen over de voortgang, bijvoorbeeld:

- Verlenging van de werkperiode,
- de einddoelen voor de leerling aanpassen aan zijn/haar mogelijkheden (ontwikkelingsperspectief -OPP-/ eigen leerlijn).
- leerling aanmelden voor plaatsing op SBO

Een OPP geldt voor leerlingen met extra ondersteuning buiten de basisondersteuning (de 10 standaarden en basisondersteuning in onderwijsbehoeften van kind op 1). Vanaf groep 3 wordt voor leerlingen met een arrangement ook een OPP gemaakt.

In het kader van passend onderwijs wordt verwacht dat wij leerlingen met speciale ondersteuningsbehoefte een zorgarrangement aanbieden. Dit binnen de mogelijkheden van de school. Mocht de school niet kunnen voorzien in de ondersteuningsbehoefte, dan wordt samen met ouders en eventueel externe instanties gezocht naar een passende plek op een andere school. Instanties en / of werkzaamheden, waarmee men dan te maken kan krijgen, zijn: Expertisecentra / Onderwijsbegeleidingsdienst / Bureau Jeugdzorg / GGZ / Samenwerkingsverband Kind op 1 / Advies Meldpunt Kindermishandeling / Auris / Kentalis / Centrum voor Jeugd en Gezin etc.

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen interne ondersteuning van bijvoorbeeld de remedial teacher, de onderwijsassistent, een andere leerkracht of de interne begeleider en externe ondersteuning door bijvoorbeeld een ambulante begeleider vanuit Kind op 1 of expertise centra, een medewerker van de jeugdhulpverlening, logopedist of fysiotherapeut.

Externe hulp wordt ingeschakeld als:

- De extra hulp die we als school aan het kind aangeboden hebben niet tot de gewenste resultaten leidt.
- Duidelijk is dat de deskundigheid die we als school in huis hebben geen antwoord biedt op de zorgvragen van de leerling.
- Ouders niet voldoende vertrouwen hebben in de competentie van de school en staan op een tweede mening of een onafhankelijk onderzoek.

Daarbij hebben we onderling een paar afspraken:

* Het inschakelen van externe steun gebeurt in overleg met de leerkrachten die hiervoor hun fiat hebben gegeven in de groepsbespreking.

* De groepsleerkracht verzamelt samen met de remedial teacher en/of de intern begeleider de materialen die men dient op te sturen en samen vult men eventueel nieuwe papieren in. De intern begeleider controleert één en ander, legt contacten met de begeleidende instantie en stuurt materialen op.

* We geven de ouders inzage in de papieren die we doorsturen.

Ondersteuningsniveau 5: Het Speciaal Basis Onderwijs

Ondanks het

feit dat we op school proberen kinderen op diverse niveaus een zodanige begeleiding te bieden dat ze op de basisschool kunnen blijven functioneren, zijn er toch kinderen die beter op hun plaats zijn binnen het speciaal basisonderwijs. In de meeste gevallen zal het zo zijn dat deze kinderen al een heel traject van zorg achter de rug hebben. De nieuwe opzet binnen het samenwerkingsverband 'Kind op 1' is daar ook op gericht. Daarmee is meteen ook geregeld dat externe deskundigen hun visie geven op de mogelijkheden van het kind. Samen met de school zal bekeken moeten worden in hoeverre de school zijn mogelijkheden kan afstemmen op het kind. Als blijkt dat die mogelijkheden te beperkt zijn, zal het kind doorverwezen moeten worden naar een andere basisschool of naar een school voor speciaal basisonderwijs (SBO). De vraag of een kind doorverwezen moet worden naar het SBO moet dus in samenspraak met ouders, team en het samenwerkingsverband 'Kind op 1' beantwoord worden. Dat wil niet altijd zeggen dat er een ellenlang voortraject afgewerkt moet worden, om een kind te verwijzen. Soms kan na een eerste gesprek met deskundigen van het samenwerkingsverband (en een onderzoek van een deskundige) al de conclusie getrokken worden dat verwijzing beter is. We vinden dat we moeten voorkomen om krampachtig te proberen, kinderen toch binnen het basisonderwijs te houden. Zijn ze in onze ogen echt beter af in het SBO dan verwijzen we (uiteindelijk in overleg met de ouders) door. We verwijzen naar het SBO:

- Als blijkt dat de mogelijkheden van de school en het kind niet op elkaar afgestemd kunnen worden. Dat zal moeten blijken uit onderzoek door deskundigen.
- Als de geboden zorg binnen de school niet voldoende is en het welbevinden van het kind eronder lijdt.
- Als het kind zich, ondanks het continuüm van zorg zowel intern als extern, niet of nauwelijks ontwikkelt.

- Als het kind dusdanige gedragsstoornissen vertoont, dat het voor de school onmogelijk wordt het kind op school te handhaven

